

Nieuwsbrief IVN Eemland

augustus 2020

Het IVN gaat samenwerken met Paleis Soestdijk (zie verder in deze nieuwsbrief). Foto Paleis Soestdijk

Natuuragenda Eemland

- **Zaterdag 4 augustus**, vogels tellen bij de Westdijk in Bunschoten, 09.00-10.00 uur bij het elektrische gemaal. Ook 5 september (altijd de eerste zaterdag van de maand).
- **Zaterdag 8 augustus**, vlinders tellen tijdens wandeling over Vlinderpad Bunschoten, 13.30-14.30 uur, onder de leiding van Gerrit de Ruiters en Peter van der Wijst, start Nijkerkerweg/hoek Rengerswetering Bunschoten.
- **Elke vrijdag en zaterdag tot 29 augustus**, Boomgaard Soestdijk open voor bloemen plukken, 10-13 uur. Maximaal 30 mensen toegestaan. Achter parkeerterreintje recht tegenover paleis Soestdijk.
- **Vrijdag 4 september t/m zondag 7 september**, Fête de la Nature van IVN (landelijk). Klik [hier](#).
- **Dinsdag 15 september (nieuwe datum!)**, vergadering coördinatoren IVN Eemland, 20.00 uur, **plek nog niet bekend**.

Nieuw bestuur IVN Eemland!

● Nu er geen bezwaren zijn binnengekomen tegen de voorgestelde benoeming van nieuwe bestuursleden en het aftreden van de penningmeester, bestaat het IVN-bestuur nu per 1 augustus uit de volgende personen: Harm Jan Luth (voorzitter), Piet van Dijk (secretaris), Wim Koster (penningmeester), Miriam Kollaard (algemeen bestuurslid) en Wim Kok (algemeen bestuurslid).

● We nemen afscheid van Roel van Wijk die de afgelopen zes jaar het penningmeesterschap op zich heeft genomen. Voorwaar geen eenvoudige klus, omdat ieder jaar toch weer ruim 300 leden en donateurs moeten worden benaderd met de vraag om hun bijdrage over te maken. We danken Roel voor zijn actieve inzet, ook wat betreft anders bestuurszaken, en hopen dat hij nog jaren actief mag blijven voor het weidevogelbeheer in de Eempolders.

Samenwerking IVN en Paleis Soestdijk (Bron: persbericht Paleis Soestdijk)

- Paleis Soestdijk gaat een duurzame samenwerking aan met het landelijke IVN Natuureducatie (zo heet het IVN officieel). Als start voor de samenwerking ontdekken kinderen tijdens de zomeropenstelling van het park hoe de Made by Holland-thema's: water, gezondheid, voeding en energie op het landgoed terugkomen. Met behulp van een IVN- rugzak, gevuld met opdrachtenkaart, visnet en loep trekken zij eropuit op het landgoed en maken kennis met de natuur.
- Frans van der Avert, Directeur Paleis Soestdijk / Made by Holland: „Wij zijn zeer blij met deze samenwerking. IVN laat jong en oud beleven hoe leuk, gezond én belangrijk natuur is. Deze missie past perfect op het grote landgoed van Paleis Soestdijk en sluit aan op de educatieve ambities van het Made by Holland plan. Wij kijken dan ook uit naar een langdurige samenwerking op het gebied van natuureducatie”.
- De beleving van het landgoed en informatie over flora en fauna is een belangrijk onderdeel van de plannen van Paleis Soestdijk | Made by Holland. In de toekomst wordt het Sportpaviljoen een informatiecentrum met uitleg over de geschiedenis, de aanleg en de flora en fauna van het park en het bos. Het park en het bos worden in de toekomst gerestaureerd op basis van de ontwerpen van de tuinarchitecten Zocher. Daarnaast wordt op dit moment een beheerplan voor het landgoed geschreven voor toekomstig onderhoud en borging van de verschillende natuurwaarden.
- Petra Schut, Regiodirecteur IVN Noord-Holland en Utrecht: „We zijn erg verheugd over de nieuwe samenwerking met Paleis Soestdijk, een natuurgebied van bijzondere betekenis waar onder andere beschermde diersoorten zoals de ringslang, boommarter en ransuil leven. IVN Natuureducatie en Paleis Soestdijk kunnen elkaar mooi versterken: via de organisatie van verschillende activiteiten willen we omwonenden, bezoekers en andere geïnteresseerden de gelegenheid geven de omgeving van Paleis Soestdijk te leren kennen en zo de prachtige natuur te kunnen behouden”.

Zomeropenstelling Park

De openstelling van het park geldt voor alle woensdagen en vrijdagen in de maanden juli en augustus. Toegang tot het park is uitsluitend mogelijk met een [tijdslot ticket](#). Ticketprijs is 5 euro p.p. Kinderen t/m 4 jaar zijn gratis. Kinderen ontvangen bij entree een IVN rugzak met opdrachtenkaart. De opdrachten variëren van bodem- en waterdiertjes onderzoeken tot het maken van een natuurschilderij.

Wandeling met schaapskudde

Een kudde heideschape graast sinds kort het landgoed in het bos om de variëteit in de plantensoorten te bevorderen. Het past in de ambitie om van Paleis Soestdijk het eerste energie- neutrale paleis en een circulair landgoed te maken. In de maand augustus is het mogelijk om onder begeleiding van de schaapherder een wandeling te maken met de schaapskudde. Iedere woensdag en vrijdag. Ticketprijs: 10 euro p.p. Kinderen t/m 4 jaar: 5 euro. Dit is inclusief een parkbezoek. [Tijdslot tickets](#) vooraf reserveren.

Bloemen plukken bij de Kwekerij

Eeuwenlang heeft Landgoed Paleis Soestdijk zijn eigen voedsel en bloemen geproduceerd. Vrijwilligers geven informatie over de rijke historie en uitleg over de fruitbomen en biologische bloemen. Het betreft vrijwilligers van Trees for Peace en Marieke van 'Baarnse Bloemen'. Mensen kunnen zelf bloemen plukken tegen een vergoeding. De kwekerij is open: iedere vrijdag en zaterdag van 10.00 uur tot 13.00 uur. De toegang is gratis. De kwekerij is gelegen aan de overzijde van het paleis, bij het Toeristisch Overstappunt.

- Vanuit het IVN Eemland is Wim Kok bij de organisatie betrokken. Het is de bedoeling dat een aantal werkgroepen van onze afdeling mee gaan helpen met het organiseren en uitvoeren van familiedagen en scholendagen achter het Paleis. „Dit is een toplocatie met parktuin, vijvers en bos om ons te presenteren en mensen in contact te brengen met de natuur”, aldus Wim.

Week van de Omgeving in Soest

- Van 28 september tot en met 1 oktober kun je in Soest meedoen aan de Week van de omgeving. Er zijn meer dan 20 workshops over verschillende onderwerpen: van groen in de bebouwde kom tot voldoende woningen voor alle leeftijdscategorieën in Soest en Soesterberg.
- Inwoners en andere belangstellenden kunnen van 28 september tot 1 oktober aan diverse workshops deelnemen op verschillende locaties in de gemeente. In de workshops ga je samen met anderen aan de slag om oplossingen te bedenken voor de opgaven. Een van de thema's die aan bod komen is scherper zoneren in het buitengebied, oftewel **recreatie versus natuur**.
- Je kunt je vanaf nu registreren als je van plan bent jezelf in te schrijven voor een van de onderwerpen die in de workshops behandeld worden, dit kan via het interesseformulier nadat je jezelf heeft ingelezen in de diverse workshops ([klik hier voor het overzicht](#)).

Soest op een kaart uit de jaren 30. Smitsveen en Overhees bestonden toen nog niet.

Paleis Soestdijk en de natuur

- De gemeenteraad van Baarn heeft op 2 stemmen tegen ingestemd met het voorontwerpbestemmingsplan voor Landgoed Paleis Soestdijk. Zelfs GroenLinks is meegegaan, omdat het nog om een voorontwerp gaat.
- Er kan nog van alles gesleuteld worden aan het ontwerpbestemmingsplan en daarna het definitieve bestemmingsplan. Belangrijk is namelijk de gevolgen voor de natuur van alle ambities die nog in beeld moeten worden gebracht. Op dat rapport zit iedereen met smart te wachten.
- Intussen heeft de gemeenteraad wel een motie aangenomen met een verbod op parkeren in het weiland langs de Praamgracht. De klankbordgroepen moeten meepraten met het definitieve ontwerp, vindt de gemeenteraad. Het IVN is ook vertegenwoordigd in zo'n klankbordgroep.
- Het opofferen van ruim 1 hectare oude bosgroeiplaats, die provinciaal beschermd wordt, zal nog een heikel punt worden. De provincie moet namelijk afwijken van de regels hiervoor, maar heeft daar in 2018 zelf de regel aan toegevoegd dat er geen vrijstelling mag worden gegeven. Dat wordt nog spannend.

Het oranje omrande gebied betreft het Landgoed Paleis Soestdijk.

BIOLOGISCH MOMENT

Weekschildkevers bloeden uit hun knieën

Op een groot aantal schermbloemen zag ik onlangs een enorm leger aan rode kevertjes. Ze blijken bijzonder gehecht te zijn aan schermbloemen. Het was een fraai gezicht. Het bleken **weedschildkevers** te zijn, in het bijzondere de **kleine rode**.

Algemeen

● Een weekschildkever wordt ook wel een **soldaatje** genoemd. Het is een kever die zowel in het zwart als in het roodbruin (in dit geval, zie foto's) en geel voorkomt. De naam soldaatje heeft hij te danken aan zijn langwerpige vorm dat doet denken aan een oud soldatenuniform. Dit insect heeft een langwerpig lichaam en **zachte dekschilden** en bereikt een grootte van ongeveer 7 tot 15 millimeter. Ze zijn in de zomermaanden vooral te vinden op bloemen en struiken, waar ze jagen op insecten. In Nederland en België komen ongeveer 50 soorten weekschildkevers voor. De kever heeft een zacht dekschild omdat het weinig chitine bevat en heeft zes lange pootjes.

Soorten

● De kleine rode weekschildkever, ook wel soldaatje of rode weekschild (*Rhagonycha fulva*), is dus een kever uit de familie van de weekschildkevers of soldaatjes (Cantharidae). Er zijn verschillende soorten uit het geslacht *Rhagonycha* die nauwelijks van elkaar te onderscheiden zijn, de kleine rode weekschildkever is een van de meest algemene soorten. Taxonomisch behoort hij tot het **rijk** van de dieren, de **stam** geleedpotigen, tot de **klasse** van de insecten, tot de **orde** van de kevers en tot de **familie** van de soldaatjes.

Lichaamsbouw

● De kleine rode weeschildkever heeft een langwerpige lichaam, sprieterige poten en lange, duidelijk gesegmenteerde antennes. De kleine rode weeschildkever is van het rood soldaatje te onderscheiden door het donkere einde van de dekschilden.

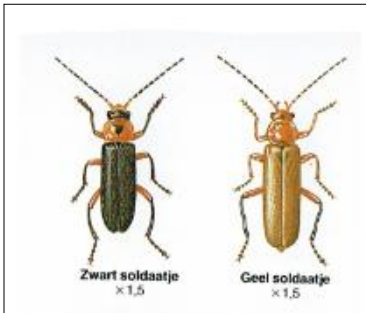
Habitat

● De habitat bestaat uit graslanden en andere open landschappen, het rood soldaatje is in de zomermaanden niet zelden al parend in grote aantallen te vinden op diverse soorten schermbloemigen, waar ze van nectar snoepen en ook bloembezoekende insecten grijpen, die een belangrijk deel van het menu uitmaken. Ook de larven zijn actieve jagers die op de bodem leven van prooien als slakken en insectenlarven. De larven hebben een langwerpige lichaam en een zijde-achtige beharing, soms komen ze 's winters als er sneeuw ligt massaal boven de grond waardoor het lijkt alsof het "wormen heeft geregend".

Levenscyclus

● De levenscyclus van het soldaatje neemt ongeveer een jaar in beslag. Het bestaat uit een eistadium, zes stadia als larve, een popstadium en als laatste een volwassen stadium, ook wel imago genoemd. In mei en juni wordt er gepaard en worden de eitjes in een vochtige bodem gelegd. De ontwikkeling van het eerste tot en met het vijfde larvale stadium vindt plaats van juni tot september. Het zesde larvale stadium vindt plaats van oktober tot april. In de periode van april en mei vindt de verpopping plaats.

De larven

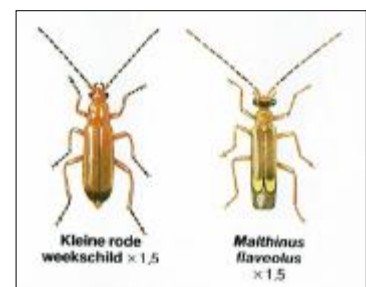
● De larve heeft een langwerpige lichaam en een zijdeachtige beharing. De larven van de weeschildkever leeft op de bodem en zoekt graag een vochtige omgeving op zoals gras en weiland. Als ze het zesde larvale stadium hebben bereikt, zijn ze actieve jagers in de herfst en winterperiode. Ze kunnen tot een temperatuur van -10 graden en een bodemtemperatuur van 0 graden nog actief zijn. Als het dooit komen ze massaal boven de grond. Ze zijn soms te zien in de sneeuw.

Voeding

● De weeschildkever is eigenlijk een alleseter. De larve leeft van wormen en slakken, andere insectenlarven zoals vliegen- en muggenlarven, maar eet ook plantendelen. Een volwassen soldaatje eet vooral nectar, pollen, honingdauw, bladluizen en andere insecten. Deze kever is dan ook bij veel mensen die last hebben van bladluizen erg geliefd om in de tuin te hebben.

Verdediging

● Net zoals de andere kevers zoals het lieveheersbeestje, bladhaantjes en oliekevers kunnen, kan ook het soldaatje als hij zich bedreigd voelt, bloed uit de kniegewrichten laten vloeien. Dit wordt ook wel **reflexbloeden** genoemd en dit zal de aanvallers afweren. De afweerstoffen in het bloed zijn giftig, hebben een bijtende werking en ruiken vies.

Bronnen: Wikipedia / Dier-en-natuur.infonu.nl / Michael Chinery. Nieuwe inktengids Thieme, 1987.